

Burgemeester en Wethouders

Aan de Rekenkamercommissie van de gemeente Amersfoort

Uw brief/kenmerk

Ons kenmerk

MO/SZ/BL/4902771

Onderwerp

bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek
'effectiviteit fraudebestrijding bijstandsuitkeringen'

Datum

3 maart 2015

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

U heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de fraudebestrijding bijstandsuitkeringen binnen onze gemeente. In deze brief geven wij onze reactie op de onderzoeksresultaten.

Naar onze mening schetst het rapport een goed beeld van onze huidige werkwijze, die wordt gekenmerkt door het zo veel mogelijk voorkómen van fraude middels een preventieve aanpak aan de poort. Zoals u in uw rapport ook aangeeft, streven wij daarnaast, via een risico- en signaalgestuurde aanpak, naar een beperking van het aantal controles, met daarbij een zo hoog mogelijke effectiviteit.

Uw aanbevelingen geven ons concrete handvatten om ons beleid en onze werkwijze waar nodig en mogelijk verder aan te scherpen. In het vervolg van deze brief gaan wij hier puntsgewijs op in.

Onze reactie op uw aanbevelingen

1. Zorg in het vervolg voor tijdige actualisatie van het beleidsplan en betrek de gemeenteraad hier actief bij.
2. Denk, in actieve samenspraak met de gemeenteraad, na over het formuleren van de doelstellingen, kaders en indicatoren van het nieuwe handhavingsbeleid.
3. Spreek met de gemeenteraad af hoe deze periodiek geïnformeerd wordt (bijvoorbeeld twee keer per jaar) over de resultaten en effecten van de handhaving.

Wij nemen deze aanbevelingen graag over.

Zoals ook in uw nota verwoord, waren wij voornemens om het beleidsplan in 2014 te actualiseren. Wij hebben deze actualisatie uitgesteld om de resultaten van uw onderzoek in het nieuwe beleidsplan te kunnen meenemen. Mede op basis van uw bevindingen willen wij in de tweede helft van dit jaar, via een peilnota, met de gemeenteraad in gesprek over de uitgangspunten, doelstellingen en kaders van het nieuwe beleid. Daarbij willen wij overigens, conform het beleidskader Sociaal Domein, aansluiten bij de wens om ook op het gebied van de handhaving breder en integraler te werken. Na uitwerking verwachten wij het beleidsplan in het vierde kwartaal ter vaststelling te kunnen aanbieden aan de gemeenteraad. In deze planning is rekening gehouden met de verwachte capaciteitsbelasting in verband met de bezuinigingsopgave.

Tijdens de genoemde peiling wisselen wij ook graag van gedachten met de gemeenteraad over gewenste indicatoren en de wijze van rapporteren over resultaten en effecten van de handhaving. Aandachtspunt daarbij is dat in het kader van vereenvoudiging van de begroting recentelijk een groot aantal indicatoren uit de begroting is geschrapt. Specifieke indicatoren met betrekking tot het voorkómen en aanpakken van bijstandfraude zijn niet meer opgenomen.

4. Zet nog meer in op een preventieve aanpak, het voorkomen van fraude aan de poort. Gezien de geringe kans op succes bij terugvordering van onterecht verstrekte uitkeringen is het des te belangrijker aan de poort reeds te beoordelen of een aanvraag rechtmatig is of niet.

Deze aanbeveling beschouwen wij als een stimulans om voort te gaan op onze al ingeslagen weg van waar mogelijk preventie aan de poort. We nemen de aanbeveling dan ook graag over. Aanvullend merken wij op dat wij niet alleen toetsen op de rechtmatigheid van een aanvraag, maar ook streven naar doelmatigheid, bijvoorbeeld via directe doorverwijzing van cliënten naar het re-integratietraject WorkFast. Ook hiervan gaat een preventieve werking uit.

5. Ga na of de normen over de doorlooptijden realistisch zijn en zorg voor een goede administratie van de doorlooptijden.

Ook deze aanbeveling nemen wij ter harte. Wij constateren dat onze normen voor de doorlooptijden niet realistisch zijn voor casussen waarbij het Internationaal Bureau Fraude-informatie ingeschakeld dient te worden voor nader onderzoek. In dergelijke gevallen loopt de doorlooptijd vaak op tot één à twee jaar. Wij zullen dergelijke casussen in het vervolg oormerken.

Voor de overige casussen blijven wij sturen op doorlooptijden conform de bestaande norm.

6. Maak kennis over de ontwikkelingen in de recidive bij bijstandsfraude op bestandsniveau beschikbaar. Op basis van het verkregen inzicht kan bepaald worden of het voorkomen van recidive meer aandacht moet krijgen.

Wij nemen deze aanbeveling over. Op het voorkómen van recidive wordt op dit moment op dossierniveau gestuurd. Wij zullen de ontwikkelingen op het gebied van recidive op bestandsniveau inzichtelijk maken en op basis daarvan bepalen of het voorkómen van recidive meer aandacht moet krijgen.

7. Verbeter de administratieve vastlegging van de afhandeling van fraudesignalen. Ook is het zinvol om kwaliteitsmedewerkers zelf onderzoek te laten doen naar de uniformiteit en naar de mate waarin de Fraudewet binnen SZ wordt toegepast.

U geeft aan dat uit het uitgevoerde dossieronderzoek blijkt dat de administratieve vastlegging van de afhandeling van fraudesignalen niet perfect is. In 4 van de 40 onderzochte casussen kon op basis van de bestudeerde dossiers niet opgemaakt worden of er wel of geen sprake is van een overtreding van de inlichtingenplicht. Wij onderschrijven het belang van een goede administratieve vastlegging van de afhandeling van fraudesignalen, en nemen uw aanbeveling dan ook over.

Daarnaast zullen wij via een thematische steekproef onderzoeken of klantmanagers -wanneer er sprake is van schending van de inlichtingenplicht- altijd een boeteonderzoek indiceren. In die gevallen waarin een boete wordt opgelegd, wordt de motivering en de hoogte van de boete op dit moment al steekproefsgewijs gecontroleerd op uniformiteit. Deze controle wordt ook geadmistreerd.

Tot slot

Tot slot willen wij u nogmaals bedanken voor de bijdrage die u met uw rapport heeft geleverd aan een verdere verbetering van onze fraudebestrijding op bijstandsuitkeringen. Wij vertrouwen erop dat wij met onze reactie recht doen aan uw aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Amersfoort,
de secretaris, de burgemeester,

